

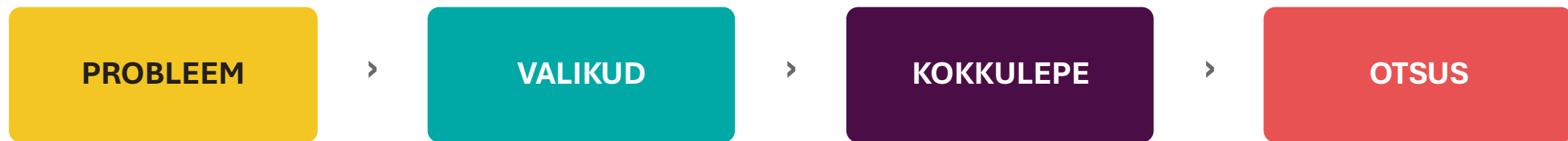
Kuidas sünnivad otsused poliitikas

Kuidas KOVi hääl päriselt mõjule pääseb?

ELVL töörühmade infopäev

Randel Länts

Hääletus kinnitab enamasti lahenduse, mille piirid kujunesid varem.

KOVİ suurim mõju tekib probleemi määratlemisel ja valikute kujundamisel.

KÜSIMUS SAALILE: millises etapis jõuate tavaliselt laua taha?

FORMAALNE RADA

ministeeriumi tööplaan

väljatöötamiskavatsus või eelnõu

kooskõlastus ja kaasamine

valitsus ja riigikogu

rakendamine

TEGELIK MÕJURADA

probleemi omanik

ametniku esimene lahendus

ministri poliitiline raam

koalitsiooni kokkulepe

avalik surve ja teostatavus

Poliitilise otsuse neli filtrit

OTSUSTUSLOOGIKA

Kas lahendus töötab?

AMETKOND

Kas raha jätkub?

RAHANDUS

Kas koalitsioon nõustub?

POLIITIKA

Kas seda saab selgitada?

AVALIKKUS

Hea ettepanek vastab kõigile neljale filtrile.

Mõjuaken otsustusprotsessis

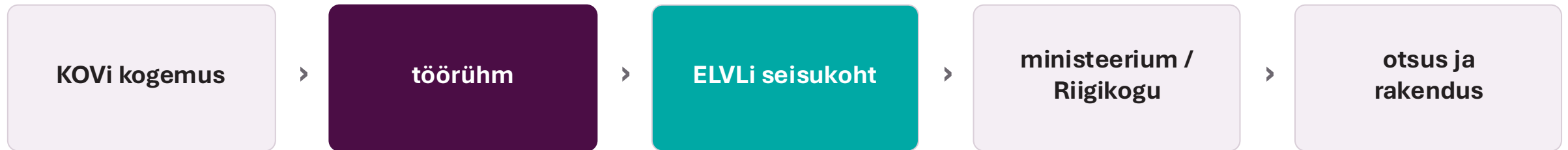
AJASTUS

MÕJU SUUR

MUUTUSE HIND SUUR

Töörühma eelis: praktiline teadmine jõuab lauale enne valmis eelnõu.

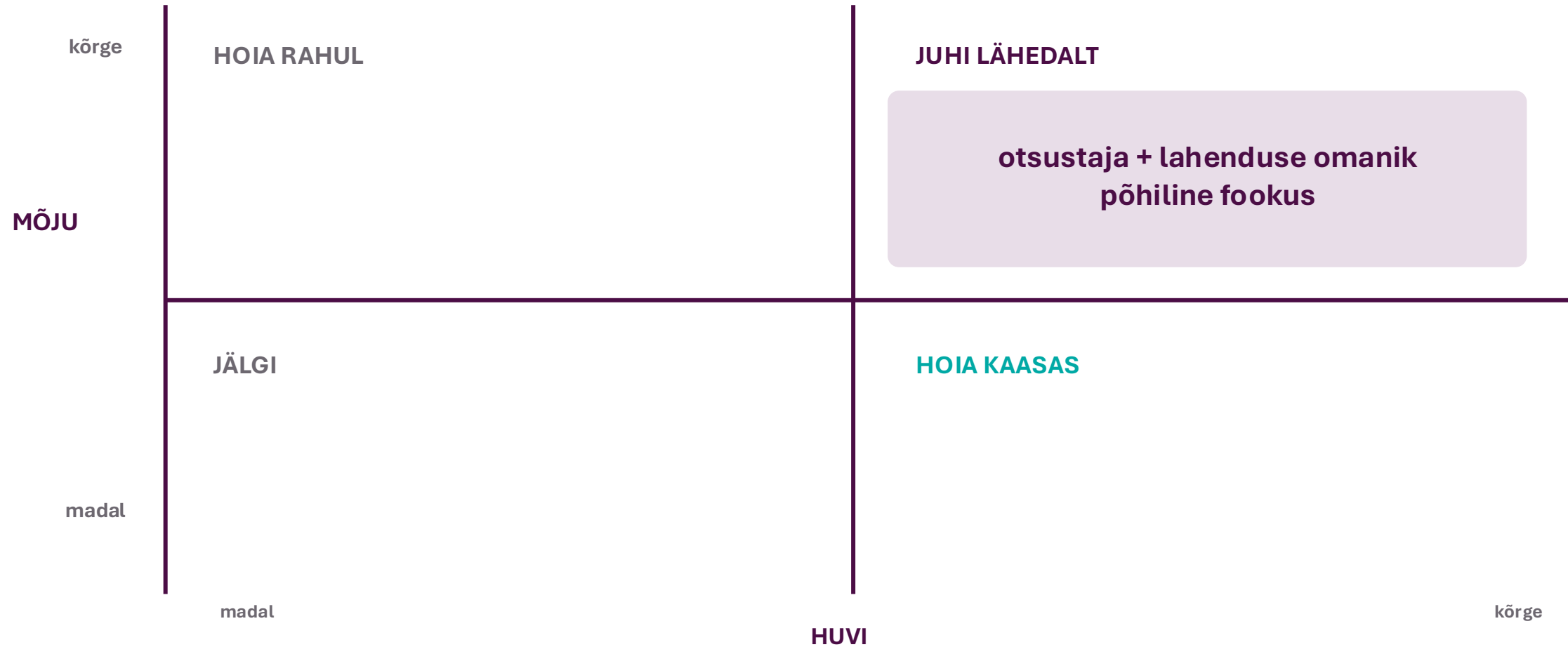

Ahel katkeb, kui sisend on hiline, üldine või ühe KOVi erandjuhtum.

- Koonda korduv muster, mitte ainult üks juhtum
- Lisa mõju ulatus ja toimiv alternatiiv
- Määra, kes viib seisukoha järgmisse otsustuskohta

Osapoolte kaardistus

TÖÖRIIST

Kes päriselt otsustab?

TÖÖRIIST

POLIITILINE OMANIK

minister, koalitsioon, fraktsioon

SISULINE OMANIK

osakond, nõunik, eelnõu koostaja

„VÄRAVAHAHT“

kabinet, komisjon, rahandus

VÕIMENDAJA

liitlane, ekspert, meedia, sihtrühm

Argument, mida saab otsuseks vormida

SÕNUM

PROBLEEM

— Mis juhtub ja kui paljudes KOVides?

TÕEND

— Andmed + kaks tüüpilist juhtumit

LAHENDUS

— Üks eelistatud variant ja varuvariant

MÕJU

— Raha, teenuse kvaliteet, rakendatavus

PALVE

— Kes teeb mida ja mis kuupäevaks?

AMETNIK

teostatavus, andmed, sõnastus

MINISTER

valik, risk, poliitiline tulemus

RIIGIKOGU LIIGE

mõju ringkonnas, paranduse hetk

AVALIKKUS

inimese kogemus, lihtne põhjus

Faktid jäävad samaks. Rõhuasetus muutub.

Näide 1: jäätmereform

KONTEKST

KOVi küsimus

Kas uus kohustus on tähtjaks, rahaga ja turu võimekusega rakendatav?

TÕEND

veomahud, hanked, IT,
piirkondlik eripära

OTSUSTAJA

kliimaministeerium, rahandus,
riigikogu komisjon

PALVE

konkreetne üleminek, rahastus
või normi sõnastus

Õppetund: üldise vastuseisu asemel esita rakenduskatse ja täpne muudatus.

Näide 2: haridusrahastus

KONTEKST

ÜLERIIGILINE EESMÄRK

õpetaja ja tugiteenus peavad olema kättesaadavad

KOHALIK TEGELIKKUS

võrk, transport, tugispetsialistid ja demograafia erinevad

KOV*i* mõjusisend = ühine eesmärk + kulumudel + erinevuste käsitlemise reegel

- Tõsta lauale mõju eri tüüpi KOVidele
- Näita, milline osa kulust on riikliku otsuse tagajärg
- Paku mõõdik, mille järgi lahenduse toimimist hinnata

Näide 3: kohalike teede rahastus

KONTEKST

NÕRK SISEND

„Kohalikele teedele on rohkem raha vaja.“

OTSUSTATAV SISEND

valem, sihttase, ajakava ja mõju
teenustele

teede maht

seisukord

liiklus

hajaasustus

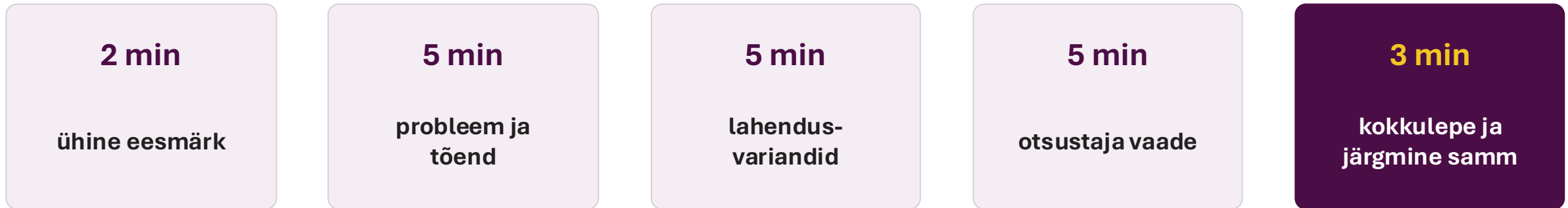
omapanus

Rahandusotsus vajab võrreldavat mudelit, mitte ainult tugevat lugu.

Lugu aitab mudelit selgitada. Mudel aitab raha jagada.

Kohtumine otsustajaga: 20 minutit

TEGEVUS

Lõpuküsimus: kes teeb järgmise sammu ja millal?

Saada samal päeval ühe lehe kokkuvõte.

Lühiharjutus: tee palve otsustatavaks

HARJUTUS

Teie töörühma teema ühe lausega

1

Mis peab muutuma?

2

Kes saab seda
muuta?

3

Mis on järgmine
otsus?

4

Mis tõend vähendab
riski?

2 min paaris + 2 vastust saalist

TEEB USALDUSE TUGEVAMAKS

- ✓ ütle, keda esindad
- ✓ erista fakt ja hinnang
- ✓ avalda oluline huvi
- ✓ paranda viga kiiresti

LÕHUB USALDUSE

- ✗ ära liialda toetusega
- ✗ ära varja kulu
- ✗ ära üllata partnerit avalikult
- ✗ ära luba tulemust, mida ei kontrolli

Töörühma 30 päeva plaan

RAKENDAMINE

NÄDAL 1

vali üks otsus ja määra omanik

NÄDAL 2

koonda 3–5 KOVi tõend

NÄDAL 3

testi lahendust ametniku ja liitlasega

NÄDAL 4

esita otsustatav palve ja lepi järeltegevus

KOVi hääl pääseb mõjule, kui...

- 1 ...see jõuab lauale enne valmis lahendust
- 2 ...see ühendab mitu KOVi ja sisaldab tõendit
- 3 ...palve on konkreetne, teostatav ja ajastatud
- 4 ...keegi vastutab järgmise sammu eest

Milline otsus vajab teie töörühma häält juba järgmisel nädalal?